

A tanulmányok alatti vizsga követelményei irodalomból

9. évfolyam – Irodalom

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Mítosz és irodalom Az antikvitás irodalma	<ul style="list-style-type: none">• Mitológiai történetek.• Jellemző részletek az Iliászból vagy az Odüsszeiából.• Szemelvények a görög és a római lírából (legalább négy mű).• A görög dráma: Szophoklész egy drámája.
A Biblia és hatása az irodalomra	<ul style="list-style-type: none">• Részletek az Ó- és Újszövetségből.• Bibliai témák és műfajok továbbélése a magyar irodalomban
A középkor irodalma	<ul style="list-style-type: none">• Legalább öt szemelvény tematikai és műfaji változatosságban az európai és a magyar középkor irodalmából (himnuszok, legendák).
Az európai és a magyar reneszánsz irodalom	<ul style="list-style-type: none">• Janus Pannonius és Balassi Bálint költői portréja.• Janus Pannonius két verse.• Balassi Bálint: Egy katonaének és még legalább két vers.
A magyar barokk irodalom	<ul style="list-style-type: none">• Zrínyi Miklós és a barokk eposz. Részletek a Szigeti veszedelemből.
Az európai színház történetéből	<ul style="list-style-type: none">• Shakespeare drámái (legalább egy mű elemzése)• A francia klasszicista dráma — egy Molière-mű elemzése

Fogalmak

Művelődéstörténeti korszak, korstílus, antikvitás, középkor, humanizmus, reneszánsz, reformáció, barokk; mítosz; testamentum, evangélium, prófécia, példázat, zsoltár, eposz, eposzi kellék, legenda, trubadúrköltészet, novella, históriás ének, széphistória, fikció, fiktív levél; ciklus; drámai műnem, késleltetés, katarzis, kardal, hármasság; allegorikus ábrázolás, alakzat, gondolatrítmus, körmondat, ütemhangsúlyos verselés, Balassi-strófa, időmértékes verselés, jambus, trocheus, daktilus, anapestus, spondeus; értelmezés.

Memoriter

Teljes művek és részletek szöveghű felidézése (legalább három vers, egy 15-20 soros prózarészlet vagy egy drámarészlet); az idézet célnak és szövegkörnyezetnek megfelelő alkalmazása szóban és írásban.

10. évfolyam – Irodalom

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Az európai és a magyar felvilágosodás	<ul style="list-style-type: none">• Néhány szerző és irányzat az európai és a magyar felvilágosodás korából.• Csokonai Vitéz Mihály és Berzsenyi Dániel alkotói portréja.• Berzsenyi Dániel: A közelítő tél és még két műve.• Csokonai Vitéz Mihály legalább három műve.
Katona József	<ul style="list-style-type: none">• Bánk bán — műelemzés és értelmezés
Romantika a világirodalomban	<ul style="list-style-type: none">• Néhány epikai mű vagy műrészlet, két-három vers a 19. század világirodalmából (például Hugo, Balzac, Stendhal, Dickens, Hoffmann, Puskin műveiből).
A magyar romantika irodalma Három portré	<ul style="list-style-type: none">• Kölcsey Ferenc alkotói portréja, Hymnus és három verse, részletek prózájából.• Vörösmarty Mihály alkotói portréja: Csongor és Tünde, Szózat és négy vers.• Jókai Mór egy regényének vagy három-négy novellájának részletes feldolgozása
Petőfi Sándor	<ul style="list-style-type: none">• Jellemző műfajok, témák Petőfi életművében, teljes művek és részletek feldolgozásával, legalább tíz mű a korábban tanultakkal együtt (köztük Az apostol és A helység kalapácsa).
Arany János	<ul style="list-style-type: none">• Jellemző műfajok, korszakok az életműben, legalább tíz műve a korábban tanultakkal együtt (köztük a Toldi estéje, és legalább egy-egy ballada a nagykőrösi korszakból és az Őszikék közül).

Fogalmak

Klasszicizmus, felvilágosodás, rokokó, szentimentalizmus, romantika; nyelvújítás; komikus eposz, rapszódia, románc, regénytípusok: kaland-, levél-, utazó-, tézis- és történelmi regény, verses regény; idő- és értékszembesítő verstípus, létösszegező vers; enciklopedia; ironia, groteszk, pátosz, retorizáltság, műfajkeveredés; klasszikus strófászerkezetek: asklepiadeszi, alkaioszi, szapphói; szimultán verselés.

Memoriter

Teljes művek és részletek szöveghű felidézése (legalább három vers, egy 10-15 soros prózarészlet vagy egy drámarészlet); az idézet célnak és szövegkörnyezetnek megfelelő alkalmazása szóban és írásban.

11. évfolyam – Irodalom

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
Madách Imre	<ul style="list-style-type: none"> Az ember tragédiája - műelemzés, értelmezés
A XIX. század világirodalma — széppróza, líra, dráma	<ul style="list-style-type: none"> Gogol, Tolsztoj vagy Dosztojevszkij egy műve vagy műrészlete. Csehov vagy Ibsen egy drámája; egy-egy szimbolista és/vagy impresszionista lírai alkotás.
Portrék a XIX-XX. századi magyar szépprózából	<ul style="list-style-type: none"> Mikszáth Kálmán egy regénye vagy kisregénye, legalább két novellája; Krúdy Gyula egy novellája; Móricz Zsigmond egy regénye vagy két novellája.
Ady Endre	<ul style="list-style-type: none"> Jellemző témák, korszakok az életműben, legalább nyolc mű (pl. Az eltévedt lovas, A Sion-hegy alatt, Góg és Magóg fia vagyok én, Kocsiút az éjszakában, A Tisza-parton Az ős Kaján, Héja-nász az avaron), tematikai változatosságban, egy ciklus mélyebb ismerete és egy publicisztikai mű
Portrék a Nyugat első nemzedékéből	<ul style="list-style-type: none"> Karinthy Frigyes három műve, köztük legalább két szépprózai alkotás; Juhász Gyula, Tóth Árpád két-két műve; egy-két mű a Nyugat szerzőitől (pl. Kaffka Margit, Csáth Géza, Füst Milán).
Babits Mihály	<ul style="list-style-type: none"> Jellemző témák, korszakok, műfajok az életműben, legalább hat mű, köztük a Jónás könyve, továbbá egy esszé vagy tanulmányrészlet.
Kosztolányi Dezső	<ul style="list-style-type: none"> Jellemző témák, korszakok, műfajok az életműben, legalább két novella, egy regény vagy regényrészlet, öt vers és egy esszé vagy esszérészlet
Az európai és a magyar avantgárd	<ul style="list-style-type: none"> Néhány mű az európai és magyar avantgárd irányzataiból (pl. Apollinaire, Kassák Lajos).

Fogalmak

Pozitívizmus, naturalizmus, impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió, avantgárd, futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, aktivizmus; hangulatlíra, szerepvers, önmegszólító verstípus, képvers; fejlődésregény, karrierregény, , regényciklus, novellaciklus; drámai költemény, analitikus dráma, drámaiatlan dráma, tragikomédia; esszé, karcolat; paródia, látvány, látomás, , parafrázis; kevert ritmusú vers, szabad vers.

Memoriter

Teljes művek és részletek szöveghű felidézése (három vers a tanultakból, egy 15-20 soros epikai vagy drámarészlet); az idézetek célnak és szöveggörnyezetnek megfelelő alkalmazása szóban és írásban.

12. évfolyam - Irodalom

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK
József Attila	<ul style="list-style-type: none">Jellemző témák és korszakok az életműben, legalább tíz mű tematikai változatosságban. Az Óda és legalább egy vers választhatóan a Külvárosi éj, A város peremén, Téli éjszaka közül és legalább egy a Karóval jöttél..., Tudod, hogy nincs bocsánat, Bukj föl az árból, Talán eltűnök hirtelen..., Íme, hát megleltem hazámat című versek közül
Portrék a XX. századi magyar irodalomból	<ul style="list-style-type: none">Szabó Lőrinc két-három műve, köztük egy versciklus részletei.Illyés Gyula egy prózája, két verse;Radnóti Miklós négy műve, köztük legalább egy ekloga.Németh László egy műve vagy részlete, egy esszé;Márai Sándor egy-két műve vagy szépprózai műrészlete.Ottlik Géza egy regénye, részlete vagy két kisprózája;Weöres Sándor két-három műve;Pilinszky János két-három verse és egy prózája;Örkény István két-három műve, köztük egypercesek és egy dráma vagy drámarészlet.
A XX. század világirodalmából	<ul style="list-style-type: none">Legalább két szerző egy-egy műve, műrészlete, pl. Franz Kafka, Thomas Mann, Hemingway, Garcia Lorca, Brecht, Bulgakov.Szépprózai művek, műrészletek, legalább három szerző egy-egy alkotása vagy részletek, legalább egy dráma: pl. Camus, Golding, Garcia Marquez, Hesse, Orwell, Szolzsenyicin, Dürrenmatt, Beckett, Hrabal
A kortárs magyar irodalom	<ul style="list-style-type: none">Művek, műrészletek a kortárs hazai és határon túli magyar irodalomból, legalább három szerzőtől, pl. Nádas Péter, Spiró György, Kertész Imre, Esterházy Péter, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Szilágyi Domokos, Vas István és mások.
Az irodalom határterületei	<ul style="list-style-type: none">Az irodalom létmódja filmentelevízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban

Fogalmak

Egzisztencializmus, posztmodern, tömegkultúra, ekloga, idill, bukolika, tárgyias költészet, négysoros, egysoros, hosszú vers; szonettciklus; esszéregény; abszurd dráma, epikus dráma és színház; szociográfia; utópia, ellenutópia, napló; komplex kép, síkváltás, archetípus, toposz, mítosz, parabola, abszurd.

Memoriter

Teljes művek és részletek szöveghű felidézése (Legalább 3 vers és egy 15-20 soros epikai vagy drámarészlet.)

Az idézetek célnak és szövegekörnyezetnek megfelelő alkalmazása.